

Tematy zajęć

OFERTA WYCIECZEK TERENOWYCH z PRZEWODNIKIEM DPN- w oparciu o istniejące ŚCIEŻKI DYDAKTYCZNE NA TERENIE PARKU

Podany czas przejścia jest czasem orientacyjnym i zależy od np. ilości osób w grupie, wieku, zainteresowań.

1. Ścieżka dydaktyczna „Drawnik” ma długość 4.3 km. Rozpoczyna się przy Przystani Wodnej DPN w Drawniku. Prowadzi wzdłuż rzeki Drawy, jej prawym i lewym brzegiem.

Uczestnicy wycieczki mogą zapoznać się z następującymi zagadnieniami:

- historia terenu wokół „Drawnika”,
- rośliny i zwierzęta związane z rzeką Drawą,
- zagrożenia dla przyrody rzeki wywołane czynnikami antropogenicznymi,
- jak mądrze i bez szkody dla przyrody uprawiać turystykę w Drawieńskim Parku Narodowym,
- rola zadrzewień śródpolnych.

Wybierając się na ścieżkę dydaktyczną „Drawnik”, turyści mogą zapoznać się z przyrodą parku na krótszej trasie, bez konieczności długich przejazdów leśnymi drogami. Atrakcją ścieżki jest niepowtarzalny widok na rzekę Drawę, z powalonymi w nurt drzewami. Przy odrobinie szczęścia można też zauważyć: gągoła, czaplę siwą, zimorodka.

Czas przejścia: ok. 2 h.

2. Ścieżka dydaktyczna „Barnimie”. Trasę ścieżki można podzielić na dwa etapy. Pierwszy mający 3 km zaczyna się w Barnimiu przy uroczysku Dębina, a kończy na miejscu biwakowania „Barnimie” – dawnej bindudze. Wytrwałym proponujemy przejście następnych 4 km do Zatomia, bo trasa biegnie wzdłuż Drawy przez uroczysko „Drawski Matecznik”, a kończy się w malowniczej wsi Zatom.

Uczestnicy wycieczki mogą zapoznać się z następującymi zagadnieniami:

- uroczyska DPN (dawne obszary ochrony czynnej), historia ochrony przyrody nad Drawą,
- drzewa DPN,
- historia geologiczna terenu, głązy narzutowe,
- wykorzystanie rzeki Drawy w przeszłości – retmaństwo,
- formy ochrony przyrody w Polsce, pomniki przyrody,
- tradycyjna architektura zachodniopomorskiej wsi na przykładzie wsi Zatom.

Na ścieżkę „Barnimie” zapraszamy amatorów długich spacerów. Trasa prowadzi, między innymi: wśród pomnikowych, kolumnowych buków rosnących nad Drawą. Szczególnie pięknie jest tu wiosną, kiedy kwitną rośliny runa w uroczysku „Dębina” i „Grabowy Jar”. Ścieżka gwarantuje również piękne widoki na rzekę z wysokich skarp nad Drawą przy uroczysku „Drawski Matecznik”. Fragment rzeki przy ścieżce „Barnimie” to ostoja zimorodków. Nie ma gwarancji, że się je zobaczy, ale próbować warto!

Łączny czas przejścia: ok. 4 h.

3. Ścieżka dydaktyczna „Międzybór”, ma długość 3,8 km. Wędrówkę możemy rozpocząć przy leśniczówce DPN w Międzyborze lub w Zatomiu. Turystom towarzyszyć będą: główna rzeka Drawieńskiego Parku Narodowego - Drawa wraz z jej dopływem - Słopicą. Uczestnicy wycieczki mogą zapoznać się z następującymi zagadnieniami:

- rzadkie gatunki roślin w tym chronione np. najrzadszy na Pomorzu gatunek drzewa - jarzab brekinia oraz storczyki.
- najbardziej typowe lasy Puszczy Drawskiej oraz ich mieszkańcy,
- geologiczna przeszłość obszarów położonych nad Drawą,
- życie dawnych mieszkańców Puszczy Drawskiej,
- historia ochrony przyrody nad rzeką Drawą na przestrzeni ostatnich 50 lat,
- ekosystemy łąkowe i ich ochrona,
- tradycyjna architektura zachodniopomorskiej wsi na przykładzie wsi Zatom.

Wyprawa na ścieżkę „Międzybór” - to możliwość poznania parku w

krótkim czasie. Wędrując tą trasą obserwujemy „park w pigułce”. Dodatkowo walorem tej ścieżki są piękne widoki z wysokich skarp nad Drawą. Niektórym szczególnie mogą spodobać się bezkresne, kwietne łąki koło Konotopia, pokrywające pagórki uformowane przez lądolód. Autor niniejszego opracowania nazywa to miejsce „Drawieńskimi Bieszczadami”. Warto zweryfikować jego tezę.

Łączny czas przejścia: ok. 2 h.

4. Ścieżka „Jezioro Ostrowieckie” zaczyna się przy parkingu nad Jeziorem Ostrowieckim, a kończy przy punkcie widokowym „Stara Węgornia” nad Płociczną. Ścieżka otrzymała tytuł **„Profesjonalnie przygotowanej ścieżki dydaktyczna”** w ramach ogólnopolskiego konkursu **„Ścieżka dydaktyczna roku 2008”** organizowanego przez Zarząd Główny Polskiego Klubu Ekologicznego. Patronat nad konkursem objęli Ministerstwo Edukacji Narodowej, Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli i Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji.

Cała trasa ścieżki dydaktycznej „Jezioro Ostrowieckie” ma długość **ok. 7 km**, ale można zastosować również krótszy wariant i zakończyć wycieczkę na parkingu przy osadzie Ostrowite. Wtedy mamy do przejścia **ok. 5 km**.

Uczestnicy wycieczki mogą zapoznać się z następującymi zagadnieniami:

- krótka historia umocnień Wału Pomorskiego
- największe w DPN - Jezioro Ostrowieckie
- ptaki trzcinowisk,
- ptaki lasu sosnowego,
- tajemnice przyrodniczego wehikułu czasu
- na czym polega „przebudowa lasu” i dlaczego jest potrzebna
- wyjątkowe zjawisko ponoru przy jez. Czarnym,
- zabytkowa osada Ostrowite,
- cmentarz w Ostrowitem – opowieść o dawnych mieszkańcach
- „Stara Węgornia” na rzece Płocicznej i jej historia.

To ścieżka dla chcących poznać tajemnice jezior: Ostrowieckiego i Czarnego, rzeki Płocicznej, ewangelickiego cmentarza, dowiedzieć się jakie ptaki są mieszkańcami lasów DPN. To również trasa dla zainteresowanych

historią II wojny światowej. Na tym odcinku znajduje się aż 5 stanowisk (ruin) - pozostałości po umocnieniach Wału Pomorskiego. Zainteresowani innymi śladami kultury w parku z pewnością pozostają pod wrażeniem osady Ostrowite.

Łączny czas przejścia: ok. 4 h. (do parkingu ok. 3 h.)

5. Ścieżka dydaktyczna „Głusko” zaczyna się w Głusku, w pobliżu Punktu Informacji Turystycznej DPN. Kupimy tam potrzebne bilety i pamiątki, ale też **zwiedzimy ekspozycję akwarystyczną „Wodny Świat” Drawieńskiego Parku Narodowego**. Wychodząc w teren na wspomnianą ścieżkę dydaktyczną, która prowadzi wzdłuż Drawy, następnie obok elektrowni wodnej „Kamienna” dotrzemy do dawnej bindugi - obecnie miejsca biwakowania „Kamienna”. Długość ścieżki wynosi 3 km.

Uczestnicy wycieczki mogą zapoznać się z następującymi zagadnieniami:’

- historia osady Głusko,
- co to znaczy: Drawa - rzeka wskaźnikowa?,
- zabytki techniki w DPN na przykładzie elektrowni wodnej „Kamienna”,
- źródłisko - co to jest i jakie ma znaczenie dla przyrody,
- historia kompleksu osadniczego Podszkle,
- historyczne wykorzystanie rzeki Drawy - dawne bindugi.

...„Od XVII w. na terenie obecnej Puszczy Drawskiej istniały huty szkła, które mogły rozwijać się bez przeszkód ze względu na rozległe obszary sandrowe (źródło kwarcu) i połączenie lasów zapewniających drewno do hutniczych pieców. Stare, pomnikowe lipy to pamiątka po sławnej gospodzie, do której dowożono turystów regularną linią autobusową z Bierzwnika i Dobięgniewa”. Ciąg dalszy historii regionu, który przed wojną tętnił życiem, poznacie idąc właśnie ścieżką „Głusko”.

Łączny czas przejścia: ok. 2 h.

6. Ścieżka geologiczna „Drawnik” ma długość 4,3 km. Prowadzi w sąsiedztwie rzeki Drawy. Trasa pokrywa się ze ścieżką dydaktyczną „Drawnik” i rozpoczyna się w tym samym miejscu, czyli w Drawniku, na Przystani Wodnej DPN.

Uczestnicy wycieczki mogą zapoznać się z następującymi zagadnieniami:

- powstanie skał,

- skała a kamieniem – czy jest różnica?,
- przykłady wykorzystania kamienia na terenie Puszczy Drawskiej,
- krótka historia o skamieniałościach,
- formy ukształtowania terenu spowodowane przez lądolód,
- czym się różni lodowiec od lądolodu,
- geologia rzeki, w tym jej budująca i niszcząca rola.

Kemy, drumliny, ozy... Wbrew tajemniczym nazwom nie są to bohaterowie książek Tolkiena. Utwory te mają związek z lądolodem, który pokrywał teren obecnego DPN ok. 12 tys. lat temu. A skąd się wzięły kamienie na polu, przy drodze, w lesie? Jak powstała rzeka Drawa i dlaczego ciągle płynie w niej woda? Wybierz ścieżkę geologiczną „Drawnik”, a przewodnik opowie Ci o czasach sprzed 12 tysięcy lat. Nauczy również rozpoznawać kamienie.

Łączny czas przejścia: ok. 2 h.

7. „Ochrona tradycji architektonicznej i sadowniczej Puszczy Drawskiej”.

To szlak tematyczny/kulturowy (wskazane poruszanie się rowerem, ponieważ szlak liczy ponad 30 km.)

Początek trasy znajduje się przy Przystani Wodnej DPN w Drawnie, a kończy ponad 30 km na południe – w osadzie Ostrowite. Na trasie ustawiono tablice z informacjami o tradycyjnym krajobrazie wiejskim, rodzajach budownictwa: murowanym oraz drewnianym, architekturze sakralnej, tradycyjnym dla regionu otoczeniu domów: ogrody, przygródki i sady.

Drawieński Park Narodowy chroni nie tylko przyrodę, ale również dziedzictwo kulturowe – wszelkie pamiątki po dawnych mieszkańcach Puszczy Drawskiej. W trosce o zanikające elementy tradycyjnego krajobrazu kulturowego, wyróżniające teren Pomorza Zachodniego i północnej części Wielkopolski od reszty Polski, zrealizowano projekt **„Ochrona tradycji architektonicznej i sadowniczej Puszczy Drawskiej”.**

Drawieński Park Narodowy zainspirowany ideą „Ekomuzeum”, czyli muzeum otwartego, muzeum bez ścian (przyroda wokół wraz z elementami kulturowymi), które jednocześnie prezentuje i chroni walory przyrodnicze i kulturowe w ich naturalnym środowisku, zorganizował szlak tematyczny **„Ochrona lokalnej tradycji architektonicznej i sadowniczej Puszczy Drawskiej”.**

Więcej można przeczytać w wydawnictwach DPN, pt.: „Ochrona tradycji architektonicznej Puszczy Drawskiej” oraz „Ochrona tradycji ogrodniczo-sadowniczej Puszczy Drawskiej” - dostępnych w wersji pdf na stronie DPN.

UWAGI:

1. **1.** Wycieczkę można urozmaicić filmami o przyrodzie parku, wyświetlanymi w obiektach edukacyjnych DPN: w Drawnie, Głusku i Ostrowitem (w zależności od lokalizacji ścieżki dydaktycznej) oraz ogniskiem na wybranym miejscu biwakowania (według cennika ognisk).
2. **2.** **Wycieczki terenowe bez przewodnika DPN** (w zakresie indywidualnym) po wyznaczonych ścieżkach dydaktycznych - **są bezpłatne.**

OFERTA ZAJĘĆ w PUNKCIE INFORMACJI TURYSTYCZNEJ w GŁUSKU w oparciu o ekspozycję:

„WODNY ŚWIAT”

LOKALIZACJA: Punkt Informacji Turystycznej Drawieńskiego Parku Narodowego w Głusku

PROPONOWANE TEMATY ZAJĘĆ z PRZEWODNIKIEM DPN:

„Od flisaka do kajaka”, do wyboru:

1. Flisacy na Drawie - opowieść o dawnych zawodach w Puszczy Drawskiej.
2. Drawa - kiedyś spławna rzeka. Jak wyglądała dawniej, a jak dziś?
3. Ryby, ptaki, ssaki DPN
4. Zimorodek - „błękitny błysk” w parku.
5. Działania przy stole edukacyjnym: zbuduj własną tratwę flisacką,
6. Multimedialne gry i zabawy: ułóż puzzle, posłuchaj animowanych opowieści wydry - przewodniczki, rozwiąż przyrodniczy quiz ....
7. „Omiń kaczkę, zabierz śmieci” - zabawa w symulatorze spływu kajakowego.

„Przyrodniczo i filmowo”, do wyboru:

1. Ryby rzek i jezior DPN w oparciu o gatunki umieszczone w akwariach, ciekawostki ze świata ryb.
2. Gągoł, wydra i zimorodek - mieszkańcy znad Drawy.
3. Rzeka Drawa „w akwarium”.
4. O nartniku który „chodzi po wodzie”.
5. Gry i zabawy edukacyjne z wykorzystaniem multimediiów: quizy, filmy animowane, puzzle...

6. „Omiń kaczkę, zabierz śmieci” – zabawa w symulatorze spływu kajakowego.
7. Film o przyrodzie parku, np.: „Cztery pory roku w Drawieńskim Parku Narodowym”, „Zimorodek”.
8. Zajęcia przy stole edukacyjnym – czym jest napięcie powierzchniowe wody, które wykorzystuje nartnik. Robimy doświadczenia.

„Wodny Świat”, do wyboru:

1. Jak chronimy przyrodę w DPN, czym są tzw. „okresy ochronne” i dlaczego są tak ważne?
2. Zwiedzanie przyrody parku z perspektywy (wirtualnego) kajaka. O czym powinien wiedzieć każdy turysta.
3. Wydra – herbowe zwierzę DPN – opowiada o ruchu turystycznym na Drawie.
4. Tajemnica szmaragdowego „Jeziora Czarnego”.
5. Jezioro Ostrowieckie – największe w DPN.
6. Działania przy stole edukacyjnym, a wśród nich: zabawa w wiatr „nad Jeziorem Czarnym”, czyli opowieść o: niemieszaniu się wód w jeziorze i tego konsekwencjach,

„O kozie i śwince i innych przypadkach”, do wyboru:

1. Kozia i świnka to też ryby... Jak wyglądają? Obejrzyj ekspozycję „Wodny Świat” w PiT w Głusku.
2. „Ochrona przyrody w kontekście restytucji i reintrodukcji gatunków – co rozumiemy pod tymi pojęciami?”
3. Reintrodukcja gatunku na przykładzie łososia drawskiego.
4. Aktualny stan ichtiofauny Drawieńskiego Parku Narodowego.
5. Działania ochrony czynnej prowadzone w ekosystemach wodnych DPN.
6. Prezentacja filmu „Powrót łososia”.
7. Zajęcia przy stole edukacyjnym, pt: „Nożyczki, kredki i papier”.

OFERTA ZAJĘĆ w BAZIE TERENOWEJ DPN W OSTROWITEM

LOKALIZACJA: Osada Ostrowite, ok. 3,5 km od Głuska

PROPONOWANE TEMATY ZAJĘĆ z PRZEWODNIKIEM DPN:

„ Jestem odkrywcą”

1. Świat w kropli wody - zajęcia z wykorzystaniem mikroskopów i zestawów do badania wody
2. Osada Ostrowite - jak dawniej żyli ludzie w Puszczy Drawskiej
3. Tajemnice Jeziora Czarnego.
4. Ponor - co kryje się pod tą nazwą?
5. Węgornia - miejsce niezapomniane z ciekawą historią
6. Ekomuzeum rzeki Drawy - czyli otwarte muzeum przyrody. Na czym polega ta idea?

„W słowach kilku o wilku”

1. Wilcza rodzina, hierarchia i zwyczaje
2. Ciekawostki z życia wilków (prezentacja filmów nagranych kamera z fotopułapki DPN)
3. Wilcze tropy i ślady
4. Wilki i inne zwierzęta Puszczy Drawskiej

„Dekalog turysty”

1. Zasady udostępniania Drawieńskiego Parku Narodowego
2. Wpływ ruchu turystycznego na przyrodę parku: „wywiad z Wydrą - herbowym zwierzęciem DPN”
3. Prawa i obowiązki turystów
4. Dlaczego turyści śmieją w lesie
5. Warsztaty: wspólnie piszemy zasady zachowania się turysty w parku narodowym.

„Filmowo i plastycznie - oferta uzupełniająca”

1. Przyroda parku widziana okiem kamery:
  - „Przeżyj to. Polskie Parki Narodowe - DPN”
  - „Cztery pory roku”
  - „Zimorodek w DPN”
  - wybór animowanych filmów dydaktycznych „Jak zachować się w parku narodowym”?
  - „Łosoś wraca do domu - niezwykła kraina Drawy i Płocicznej”
  - „Fortyfikacje Pozycji Pomorskiej”

2. Zajęcia plastyczne: „Tańcowała igła z nitką , „ Kredka, papier, nożyczki i klej”

**OFERTA ZAJĘĆ W CENTRUM EDUKACJI I TURYSTYKI W DRAWNIE oraz
TERENOWYCH w oparciu o ekspozycję:**

„Las - zobaczyć to, co niewidoczne, zobaczyć to, co zagrożone”

**LOKALIZACJA: Centrum Edukacji i Informacji Turystycznej DPN w Drawnie,
ul. Kolejowa 20 oraz ścieżki dydaktyczne DPN.**

ZWIEDZANIE EKSPOZYCJI z przewodnikiem DPN:

1. sala „Pod ziemią”
2. sala „Las”
3. sala „Mikro, makro”
4. czas na multimedia w każdej sali ekspozycyjnej: filmy, gry, informacje, głosy ptaków...

PROPONOWANE TEMATY ZAJĘĆ z przewodnikiem DPN realizowanie w sali edukacyjnej CEIT, a także w terenie w oparciu o ekspozycję:

Temat zajęć: „Poznajemy ptaki DPN”

1. Zwyczaje rodzimych gatunków ptaków, ciekawostki z życia ptaków”.
2. Puchacz – ptak pod wieloma względami niezwykły.
3. Bielik w DPN.
4. Prezentacja wybranych gatunków ptaków i ich głosów
5. Prezentacja cennych, chronionych gatunków w oparciu o ekspozycję.

Temat zajęć: „Wydra i Przyjaciele” - poznajemy lasy DPN”

1. Drzewa Puszczy Drawskiej.
2. Warstwy lasu i jego mieszkańcy.
3. Zegar natury, czyli 4 pory roku.
4. I Ty zostań strażnikiem przyrody.

Temat zajęć: „Saga prastarej Puszczy”

1. Wilk w Drawieńskim Parku Narodowym.
2. Jeleń – król lasu.
3. Przyrodnicze gry dla dzieci – dostępne w multimediami na ekspozycji..
4. Monitoring zwierząt i prezentacja filmów z fotopułapki

Temat zajęć: Drawieński Park Narodowy jako jeden z 23 Parków Narodowych w Polsce.

1. Park Narodowy jako najwyższa forma ochrony przyrody.
2. Parki Narodowe i Lasy Państwowe – podobieństwa i różnice.
3. Zasady zachowania w Drawieńskim Parku Narodowym – co wolno, a czego nie?

Temat zajęć: „Zobaczyć to, co niewidoczne”...

1. Świat pod korzeniami lasu...
2. Pod mikroskopem...
3. Gniazda mrówek i os...
4. Owady w szkle powiększającym...

Temat: Zajęcia w ramach tzw.: „Leśnej szkoły - czym skorupka za młodu nasiąknie”, propozycja dedykowana przedszkolakom oraz uczniom kl. 1-4 SP, czyli dzień w Drawieńskim Parku Narodowym. Program dla grup liczących od 10 do 25 uczestników.

Propozycje aktywności:

a) zwiedzanie dwóch ekspozycji DPN: W Drawnie: „Las - zobaczyć to, co niewidoczne, zobaczyć to co zagrożone” i w Głusku: „Wodny Świat” (akwaria), ognisko na wybranym miejscu biwakowania,

b) zwiedzanie tylko jednej z ekspozycji w Drawnie lub w Głusku, połączone z zajęciami stacjonarnymi i wycieczką terenową na wybranej ścieżce dydaktycznej oraz ogniskiem na wybranym miejscu biwakowania, np.: „Drawnik”, „Kamienna”, „Sitnica”.

Wśród zajęć terenowych znajdują się na przykład takie działania, jak: szukamy leśnych skarbów, śladami dzikich zwierząt, rozpoznajemy leśne drzewa, wędrujemy z Wydrą i Przyjaciółmi po ścieżkach DPN...

Tematy zajęć mogą być dostosowywane do potrzeb edukacyjnych danej grupy po wcześniejszym ustaleniu, nie później niż 3 dni (robocze) przed wizytą w DPN.

UWAGA: Program w ramach „Leśnej szkoły” realizujemy **od 1 kwietnia do 31 października**, w godzinach od 9.00 do 13.00. Uczestnicy zapewniają własny transport.

Prosimy o zapoznanie się z cennikiem oferty edukacyjnej wraz z regulaminem.

Data wydruku: 02.10.2023 16:59:12

Adres URL: <http://www.dpn.pl/tematy-zajec>